

BUTLLETÍ

D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA
(FEDERACIÓ DE BARCELONA-CIUTAT)

RAMBLA DE
CATALUNYA, 26

TELÈFONS
13112 - 13113 - 13114

Any 1

Barcelona 12 de gener del 1937

nº 6

L'APORTACIÓ D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA A LA LLUITA ANTIFEIXISTA.

Els socis de l'Ateneu Pi i Margall, de la Barceloneta,
es varen apoderar d'una bateria, i varen detenir
l'ex capità Lopez Varela.

La nit del 18 al 19 de juliol va iniciar-se a la Barceloneta, amb una intensa espectació. ¿Era cert que els militars s'anaven a sublevar? Calia tallar el pas al feixisme, fós com fós, i els homes d'Esquerra de la Barceloneta estaven disposats a jugar-se la vida, si calia, per a evitar el triomf de la reacció. Ah! però hi havia una dificultat: no tenien armes. I calia enfrontar-se contra un exèrcit armat fins a les dents, i amb una Caserna d'artilleria - la dels Docks - a poques passes.

Malgrat tot, quan la voluntat es ferma, i quan l'ideal bat en el fons del cor dels homes no hi ha obstacles insuperables. Els homes de l'Ateneu Pi i Margall, sense armes, quan l'hora del perill fou arribada, es llençaren al carrer al costat dels Guardies d'Assalt armats, i al costat d'altres companys antifeixistes de les Centrals Sindicals que disposaven d'algun armament. I començà la lluita. Aquells homes, sense armes els uns, mal armats els altres - la major part tenien solament arma curta - recollint les armes dels companys que quèien, llençant-se a pit descobert sobre els soldats que, inconscients i sense moral, atacaven obeïnt com autòmats una veu de comanament; aquells companys nostres s'anaven armant, i era així, guanyant primer les armes, com intensificaven la lluita. Així varen vèncer.

De la manera que hem descrit, el matí del 19 de juliol, els nostres homes deturaven el pas de les forces feixistes que, procedents de la Caserna dels Docks, es dirigien per l'Avinguda d'Icària cap a la plaça de Palau, per tal d'assetjar i apoderar-se de l'edifici de Governació. La lluita fou dura; l'artilleria els fèia front. Mai com en aquells moments era més certa la frase que un dia, ja fa molts anys - creiem que fou després de l'Assamblea de Parlamentaris - pronunciava Francesc Macià des del balcó del Palau de la Generalitat: "contra el poder del poble no hi poden res les baionetes ni els canons".

Els homes antifeixistes de la Barceloneta, entre els quals hi havia els companys de l'Ateneu Pi i Margall, traduint en fets la frase de Macià, s'apoderaven de la bateria d'artilleria, fèien presoners els oficials, i varen detenir l'aleshores capità Lopez Varela, un dels capdills més destacats del moviment feixista.

Els nostres homes ja tenien armes: les que havien guanyat lluitant, a l'enemic. Les milícies del poble s'anaven formant. Aquells que unes hores abans no tenien ni tan sols armes curtes, a les poques hores tenien fusells, bombes i canons. I sense reposar, el mateix dia 19 va començar l'atac a Capitania i, amb la cooperació dels homes de l'Ateneu Pi i Margall, de la Barceloneta, i d'altres Centres d'E.R.C. Capitania General va rendir-se, i amb ella, es va rendir Goded, el general feixista amb el qual tant confiaven els enemics del poble.

Però la lluita encara no havia acabat. Els feixistes encara es feien forts a les Drossanes i a Dependències Militars. El dia 20, després de la lluita sostinguda el dia abans, els companys de l'Ateneu ajuden i cooperen a la rendició d'aquells dos nuclis facciosos els quals, finalment, cauen en poder de les forces del poble, no sense haver causat abans la mort d'estimats companys de les organitzacions sindicals i polítiques antifeixistes.

No ens es possible donar noms dels companys de l'Ateneu Pi i Margall que varen destacar-se en la lluita. Els companys que ens han facilitat informació han volgut fer constar que és molt millor que sigui coneguda l'obra de conjunt de la col·lectivitat en la lluita contra el feixisme. El lluitador i el vencedor fou el poble. Entre el poble hi era dignament representada Esquerra Republicana de Catalunya. Ara, quan a Barcelona hi ha calma i malgrat la calma, encara hi queden tantes armes llargues en poder de molts que els dies 19 i 20 no es varen veure en lloc, els companys de la Barceloneta que amb tant braó varen saber lluitar, es troben en bona part, enrolats a la Quarta Columna Macià-Companys, lluitant al front d'Aragó amb les mateixes armes que varen saber pendre a l'enemic.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

NOTICIARI DE LA QUARTA COLUMNA MACIÀ-COMPANYS

El portantveu de la 4ª Columna.

Destinat principalment als milicians de la Quarta Columna Macià-Companys, ha començat a publicar-se a Alcanyis el periòdic "Catalunya Antifeixista". No cal dir com ens plau l'aparició d'aquest portantveu de la 4ª Columna, redactat en català en terres d'Aragó, i com felicitem cordialment als seus creadors i impulsors.

En el primer número hi han articles de Joan Moles, Comissari Civil de la 4ª Columna; Salvador Maset, corresponsal de la "Humanitat"; M. Comes i Segura, corresponsal del "Diari de Tarragona"; E. Vilanova, corresponsal de "Treball"; J.M. Benavent, cap sanitari de la 4ª Columna; J. Grau, corresponsal de "La Publicitat"; L. Calvet, corresponsal de "Solidaridad Obrera"; Joaquim Velilla de "El Diluvio"; Enric Canturri, diputat al Parlament Català, i una poesia d'A. Pons i Guitart. Fixant-nos en la significació dels signants dels articles, veurem com "Catalunya Antifeixista" pot simbolitzar la unió de tots els sectors que lluiten contra l'enemic comú, unió que cal mantenir, costi el que costi, perquè és la garantia del triomf.

A continuació ens plau reproduir l'Editorial que el Comissari de Premsa de la Quarta Columna, el nostre benvolgut company Lluís Capdevila, publica en el primer número de "Catalunya Antifeixista".

"Aquest full que tens a les mans, milicià, es el portantveu de la IV Columna Macià-Companys. No és ni vol ésser altra cosa que el portantveu, la crònica de la IV Columna Macià-Companys.

Volem que d'aquesta campanya en quedi un testimoni per a tots

els que integren la Columna que porta els noms gloriosos dels Presidents. Volem que quedi un testimoni del pas de l'exèrcit català de la llibertat per terres d'Aragó.

Són els enemics del poble els que han desferrat la guerra. Són els enemics del poble els que trobarà la derrota i la mort en la guerra. I, gràcies a ells, els pobles s'hauran conegut: i conèixer-se vol dir estimar-se. Bona prova del que diem són aquests refugiats que, fugint de l'allau feixista, que roba i assassina en nom de l'ordre i de Déu, ha trobat amor i caliu de llar en terres catalanes. Els infants, sobretot, el dia de demà podran dir com a Catalunya ens sentim germans dels que lluiten i sofreixen i únicament són separatistes dels que exploten i escarneixen dels que roben i tiranitzen.

Els pobladors d'aquestes terres d'Aragó, fins fa poc esclavitzades, fins fa poc sotmeses al més odiós caciquisme, sabran estimar des d'ara els catalans, als quals odiaven abans, atïats pels professionals de la política més tərbola. La guerra haurà servit per agermanar dos pobles - el català i l'aragonès - que abans no es coneixien... per que hi havia algú interessat en que no es coneguessin.

D'aquesta guerra hi ha qui en diu, lleugerament, guerra civil. S'equivoca, car els feixistes, amb les seves innombrables salvatjades, l'han fet incivil. D'aquesta guerra hi ha qui en diu, massa lleugerament, guerra entre germans. Mentida. Els homes honrats i dignes no poden ésser germans dels que assassinen infants, dels que assassinen obrers, dels que solen les dones amb la seva luxúria inmundada, dels que han dut les llàgrimes, el dol i la desesperació a tantes llars.

Açí tens aquest full, milicià. Aquest full volen que sigui l'historial de la IV Columna. I volen que el guardis perquè serà el teu historial i anys a venir, relligint-lo, podràs dir als teus fills que, com bon català i com bon republicà, vas saber complir el teu deure!

Sortida de milicians cap al front.

Aquest matí a les 8, han sortit cap Alcanyis més milicians voluntaris d'Esquerra, que ja tenien d'anar amb les últimes centúries que Esquerra Republicana tramet al front d'Aragó, i que per estar completes les places no pogueren fer-ho.

Es de remarcar la disciplina i excelent formació amb que han desfilat en el seu pas pels carrers de la nostra ciutat, perfectament equipats.

Molts familiars i públics s'ha estacionat a l'andana de l'estació de França per tal d'acomiadar-los.

NOTICIARI D'AJUT CATALÀ

Cal remarcar la constància i entusiasme dels companys del Casal d'Esquerra del Poble Nou, que cada setmana ens visiten per a fer-nos lliurement del resultat d'un festival o recapta a profit d'AJUT CATALÀ d'E.R. de C.

Ahir dilluns, no ens ha mancat la seva visita.

Donatius del dia 11 - 1 - 1937.

Maria Tàrrega	2.--	Pessetes
Clara Pujol	1.--	"

G.R.	10.--	Pessetes
Esquerria Rep. de Poble Nou	39.20	"
Centre Catalanista d'Esquerria.	24.50	"
Secció Femenina de l'Atenció Obrera Dto. VI.	50.--	"
Casal d'Esquerria Francesc Macià.	3.40--	"

Els milicians d'aquesta Caserna.

La setmana passada han estat variis els milicians d'aquesta Caserna que han cedit voluntàriament un dia del seu haver, per ajudar la tasca que pels nens refugiats porta a terna AJUT CATALÀ.

Als que sol.liciten refugiats.

Totes les peticions han d'anar dirigides a la Caserna d'Esquerria Republicana, secció I - AJUT CATALÀ - Rambla de Catalunya, nº 26, on la comissió encarregada atindrà al públic de 9 del matí a 9 del vespre.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

NOTICIARI DE LA FEDERACIÓ DE BARCELONA-CIUTAT
Parc mobil.

El Parc mobil de la Caserna d'Esquerria, ha fixat unes encertades instruccions en els vidres dels seus cotxes, recordant les indicacions que el Govern de la Generalitat va donar, per el mal us que hom fa de la gasolina.

Aquestes han estat ateses per tot el personal de la Caserna i del Servei d'enllaç de la Quarta Columna.

El Parc mobil fa constar la seva satisfacció per l'adaptació dels seus homes a les circumstàncies actuals de la lluita que sosté Catalunya contra el feixisme.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

EMISSORA E. R. Nº 1, d'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Cicle de Conferències

- Conferenciants i temes de la present setmana:
- Avui , dimarts: A.ROVIRA i VIRGILI.
"Catalunya davant el món"
  - Demà , dimecres: J.TOMÀS i PIERA.
"Els homes de dret i la Revolució"
  - Dijous: JOSEP CALVET.(Conseller d'Agricultura).
"El treball al camp i el seu producte"
  - Divendres: MARTI BARRERA.
"Necessitat d'una Sindical única"
  - Dissabte: ARTEMI AIGUADER i MIRÓ.
(Conseller de Seguretat Interior.)
"El nou concepte de l'ordre públic".

Aquestes conferències seran retransmeses a les 8 de la vetlla, amb la col.laboració de les Emissores de la Generalitat, Ràdio Barcelona i Radio Associació.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-